

Pécsi Ítéltábla

Gf.V.40.016/2024/5.

Az ügy száma: Gf.V.40.016/2024/5.

A felperes:

felperes (cím1)

Felperes képviselője:

Boronkai-Gál Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző dr. Gál Sándor ügyvéd)

Alperes:

alperes (cím3)

Alperes képviselője:

dr. Barbél Mónika ügyvéd (cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

a felperes (31. sorszám alatt)

A per tárgya:

kártérítés és járulékai megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

18.G.20.301/2023/29. sorszámú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – részben – megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 17.452.096 (tizenhétmillió-négyszázötvenkettőezer-kilencvenhat) forintot és ennek 2022. augusztus. 4. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan tekinti a keresetet elutasítottnak.

A felperes által fizetendő perköltség összegét leszállítja akként, hogy a felperes 555.316 (ötszázötvenötezer-háromszáztizenhat) forint első – és másodfokú perköltség megfizetésére köteles az alperes javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes szállodai szolgáltatás főtevékenységgel bejegyzett gazdasági társaság, tulajdonában áll a helységi érdekelt1. Az alperes biztosítási ügynöki brókeri főtevékenység megjelöléssel bejegyzett gazdasági társaság.
- [2] A peres felek 2014. december 5. napján határozatlan időre „alkuszi megbízás” megnevezésű megbízással vegyes közvetítői szerződést kötöttek, melyben részletesen rögzítették az alperes feladatait. Ezek többek között: a felperes, mint megbízó vagyoni státuszát, tevékenységét érintő valamennyi lehetséges biztosítási kockázat felmérése, megbízóval közösen kiértékelése, szerződések kezelése, aktualizálása, valamennyi biztosítási igénnyel kapcsolatos tanácsadás, ügyintézés, továbbá a jogszerű kárigény érvényesítési folyamat segítése.
- [3] A szerződés alapján az alperes közvetítésével a felperes 2014. december 30-án a Generali Biztosító Zrt.-vel egyedi vagyonbiztosítási szerződést kötött a érdekelt1ra. Az építmények biztosítási összegét a felperes kérésére – a korábbi biztosításban megjelölt és a felperes részére folyósított banki beruházás hitelösszegével összhangban – 2,9 milliárd forintban határozták meg, a kedvezményezettként az Erste Bank Zrt. és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség került megjelölésre. A biztosítási szerződést a későbbiekben több alkalommal módosították a hitelt nyújtó kedvezményezettek és a hitelösszegek változásai miatt.
- [4] A felperes tulajdonában álló érdekelt1 ingatlanban 2022. március 20. napján tüzeset történt, az egyik épület jelentős mértékben károsodott. A tüzesetet követően a Generali Biztosító Zrt. által készített szakvélemény szerint alulbiztosítottság állt fenn, a szálloda biztosítási összege helyesen 14.521.000.000 forint. A biztosító kárrendezője által megállapított 74.147.329 forint helyreállítási költségből a Generali Biztosító Zrt. – alulbiztosítottság miatt – a felperesnek csak 19,99% -ot, azaz 14.772.051 forintot térített meg. A biztosító a felperes reklamációjára arról tájékoztatta, hogy a biztosítási összegek növelése, ahogy azt az általános rendelkezések előírták, csak a szerződő kezdeményezésére végezhető, az alkuszon keresztül ilyen megkeresés nem volt. Utalt arra is, hogy az eredményes kapcsolatra tekintettel figyelmen kívül hagyta a biztosító által megbízott tűzvizsgálat és elektromos szakértői vélemény azon megállapításait, mely szerint a tűz a szauna kivitelezési hibája miatt keletkezett. Az alperes a felperest a közöttük létrejött szerződésben írtak ellenére arról nem tájékoztatta egyetlenegy alkalommal sem, hogy a biztosítási összeg megemelése szükséges lenne. A biztosítási összeg meghatározása a szerződés szerint nem az alperes feladata volt.
- [5] A felperes módosított kereseti kérelmében szerződésszegéssel okozott kár címén 48.911.986 forint, és ennek 2022. augusztus 4-től számított kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresete jogalapjaként a Ptk. 6:34.§, 6:58.§, 6:137.§, 6:142.-144§., 6:155.§, 6:272.§, 6:288.§ és 6:522. § (1), (2) bekezdése, az 6:527. § (1) bekezdése alapján, valamint a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 42.§ (1) bekezdése

került megjelölésre. A felperes szerződésszegő magatartásként az alperes terhére konkrétan azt jelölte meg, hogy nem tájékoztatta a biztosítási összeg és a tényleges pótlási érték egyezősége fontos, e mulasztással okozati összefüggésben érte a felperest a kár. A kártérítés mértékét a magánszakértői véleményben meghatározott 90.788.742 forint összegű teljes helyreállítási költség és a biztosító által ténylegesen megfizetett 14.772.001 forint, valamint a biztosító által kikalkulált meg nem fizetett 27.104.755 forint biztosítási díj különbözetében, 48.911.986 forintban kérte megállapítani.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem szegte meg a felperessel kötött szerződést, annak teljesítése során a szakma szabályait betartva járt el. Nem volt kötelessége évente tájékoztatni a felperest a biztosítás minden egyes feltételeiről, így az alulbiztosítottság fontosságáról sem. Álláspontja szerint nem az ő feladata volt a biztosítási összeg meghatározása. Utalt arra is, hogy a felperessel kötött szerződés nem mentesíti a felperest, hogy a biztosítási szerződés rendelkezéseit ismerve felelősséggel járjon el a biztosítási összeg meghatározásakor. Arra hivatkozott, hogy a szerződés feltételezett megszegése esetén sem áll fenn okozati összefüggés a magatartása és a kár között. Arra az esetre, ha a bíróság megállapítaná a jogalapot, úgy 80-20%-ban a felperesre terhebb kármegosztás alkalmazását kérte. Utalt arra is, hogy a biztosító nem a felperes által megjelölt újraépítési értéket számolta, illetve vette figyelembe.

[7] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kifejtette, közvetítői szerződéssel vegyes megbízási szerződés jött létre, amely nem csupán a felperes és harmadik személy közötti szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenységre vonatkozik, hanem egyéb, az alperesre rábízott feladat ellátásának kötelezettségét is tartalmazza, így többek között tájékoztatást arról, hogy a biztosítási összeg aktualizálása szükséges, bár az tény, hogy a biztosítási összeg meghatározása nem az alperes feladata volt. Utalt arra, hogy tanúl tanú, aki az alperes képviselőjében a felperesi szerződés kapcsán eljár, elismerte, nem tájékoztatta a felperest a biztosítási összeg megemelésének szükségességéről, így az alperes a szerződésben vállalt kötelezettségét megszegte. Kiemelte, a Ptk. 6:142., illetve 143.§-a alapján, figyelemmel a Ptk. 6:522.§ (1)-(3) bekezdésére, a kontraktuális kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltétel a szerződésszegés, a kár bekövetkezte és az okozati összefüggés e kettő között. Álláspontja szerint a jelen esetben az alperes mulasztása és a kár bekövetkezte között okozati összefüggés nem állapítható meg. Azon oknak van meghatározó jelentősége, amely nélkül a felperes kára nem következett be, a jelen esetben nem állapítható meg okozati összefüggés az alperes azon magatartása, hogy nem tájékoztatta a felperest a biztosítási összeg felemeléséről, és aközött, hogy alulbiztosítottság miatt egy tüzeset, mint káresemény bekövetkezte után a biztosító csak az alulbiztosítottság százalékában térítette meg a helyreállítási költséget. Önmagában abból a tényből, hogy csak a felperes határozhatta meg a biztosítási összeget, az következik, hogy nem állapítható meg, az alperes tájékoztatása esetén annak megfelelően cselekedett volna a felperes. Önmagában nem elegendő annak bizonyítása, hogy a felperes a most utólag, a káresemény után meghatározott biztosítási összeget jelölte volna meg és fizette volna az utána járó összeget. Kifejtette, hogy a jogalap hiányában nem vizsgálta a felperes által benyújtott magánszakértői véleményben foglaltakat.

[8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak anyagi jogi felülbírálata körében a megváltoztatását és a kereset teljesítését. Megsértett jogszabályhelyként a 2003. évi LX. törvény 42.§ (1) bekezdését, a 6.§-át, a Ptk. 6:34.§-át, a 6:137.§-át, a 6:142.§-át, a 6:272.§-át jelölte meg. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nagyjából helyesen állapította meg, azonban téves az a megállapítása, hogy a szálloda biztosítási összege 14,5 milliárd forint lett volna, az kizárólag a Generali Biztosító Zrt. értébecslésén alapul. Utalt arra, hogy a szerződés alapján a biztosítási összeg

meghatározása az alperes feladata lett volna. A felperesnek soha nem volt olyan nyilatkozata, hogy már a szerződéskötéskor alulbiztosítottság állt volna fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította azt meg, hogy az alperes terhére megállapított mulasztás és a felperes által állított kár között az okozati összefüggés nem áll fenn. A kár bizonyított, anyagi pervezetést e körben az elsőfokú bíróság nem folytatott, a magánszakértői vélemény igazolja a felperesi állítást. A felperes az alperes tanácsára, akinek a képviselőjében eljáró személy építőipari szakember, kötötte meg a perbeli biztosítási szerződést ilyen tartalommal. Az is tény, hogy a káreseményt követően egy másik biztosító társasággal a felperes a megfelelő tájékoztatást, figyelmeztetést, tanácsadást követően jelentős mértékben megemelt biztosítási összeggel kötötte meg a szerződést, mindez azt bizonyítja, hogy ha a felperes megfelelő tanácsadást kapott volna, jelentős mértékben felemelte volna a biztosítási összeget. Az alperesi tájékoztatás elmaradásából ered az, hogy a felperes a biztosítási szerződésének alulbiztosítottsági helyzetébe került, az okozati összefüggés fennáll. A kereset összegszerősége körében kiemelte, hogy azt magánszakértői véleménnyel kívánta igazolni, annak kiegészítésére nem szólította fel a bíróság, így a kereset összege bizonyított.

- [9] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helyesen a felhívott jogszabályok helyes értelmezésével utasította el a felperes keresetét. Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy amennyiben az elmulasztott tájékoztatásnak eleget tett volna, akkor sem állapítható meg, hogy a felperes az alulbiztosítottságot elkerülte volna, a mindenkoris valós újjáépítési értéket határozta volna meg. Ez azt jelenti, hogy az okozati összefüggés hiányzik a magatartás és a kár között. Kifejtette, a magánszakvéleményt mind eljárási, mind érdemi vonatkozásban is vitatja.
- [10] A fellebbezés részben megalapozott.
- [11] A felperes kereseti kérelme jogalapjaként többek között a Ptk. 6:142. §-át jelölte meg, amely úgy rendelkezik, aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni.
- [12] Az elsőfokú bíróság ennek alapján helyesen rögzítette, hogy a szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránti perekben e három konjunktív feltételt – a szerződésszegést, a kárt és a kettő közötti okozati összefüggést – a károsultnak kell bizonyítania (EBH2008. 1885.). A kontraktuális felelősség esetében a károkozást megelőzően is fennáll egy relatív szerkezetű jogviszony a felek között, nevezetesen a szerződés, amely meghatározza a felek egymással szembeni jogait és kötelezettségeit. Ebben az esetben károkozó magatartást a szerződésben vállalt kötelezettség megszegése jelenti.
- [13] A jelen esetben a szerződésszegés tényét – az alperes nem tájékoztatta a felperest a biztosítási összeg megemelésének szükségességéről – az elsőfokú bíróság már megállapította, e megállapítást egyik fél sem vitatta, azzal a másodfokú bíróság is egyetért.
- [14] A kár bekövetkezte, mint további feltétel szintén bizonyított, a felperesnek kára keletkezett azzal, hogy a biztosító alulbiztosításra hivatkozva a tüzeset kapcsán csak a helyreállítási költség 19,99%-át térítette meg.
- [15] Nem ért azonban egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a felperes nem bizonyította kár és az alperes mulasztása közötti okozati összefüggést. A kártérítési felelősséghez szükséges okozati összefüggést valóban csak a jogilag releváns okok alapozhatják meg. Az oksági láncolatban relevánsnak az az ok tekinthető, amely az események rendszerinti lefolyása mellett – az általános élettapasztalat szerint – alkalmas az eredmény létrehozására.
- [16] A jelen esetben az alperes a mulasztásával elvette a felperestől annak lehetőségét, hogy a biztosítási összeg megemeléséről dönthessen, a felperesnek az alperes magatartásával okozati

összefüggésben nem volt esélye az alulbiztosítottság elkerülésére. Az alperes mulasztásával összefüggésben állt elő az a helyzet, hogy a felperes a biztosítási összeg felemelése kérdésében nem került döntési helyzetbe, így az okozati összefüggés megállapítható. Az alperes e szerződésszegésével összefüggésben keletkezett károkért tehát a kártérítési felelőssége fennáll, miután a kimentés körében érdemi ellenkérelme nem volt.

- [17] A kárfelelősség konjunktív feltételei fennállnak, erre tekintettel a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett az alperes mulasztásával a felperesnek okozott kár mértékét. A kár az az összeg, amitől a felperes azért esett el, mert az alperes elmulasztotta tájékoztatni a biztosítási összeg emelésének szükségességéről. A biztosítási szerződés alapján a biztosító az általa kimunkált helyreállítási költséget térítette volna meg, nem a magánszakértő szakvéleményében megállapított összeget. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a magánszakvéleményt mint bizonyítékot nem vette figyelembe a kár meghatározásakor, hanem a biztosító által megállapított 74.147.329 forintot vette alapul.
- [18] Ezen túl a másodfokú bíróság tényként vette figyelembe azt, hogy amikor a felperes döntési helyzetbe került, a Generali Biztosító Zrt. által megállapított 14.521.000.000 forintos biztosítási érték ismeretében a 2023. január 1. napjától hatályos, a Groupama Biztosító Zrt.-vel ugyanezen vagyontömegre kötött vagyonbiztosítási szerződésben is csak 9.951.320.000 forintban határozta meg a biztosítási értéket, mert ezt tartotta reálisnak (18.G.20.301/2023/29. számú jegyzőkönyv 5. oldal utolsó előtti bekezdés – felperes törvényes képviselője érdekelt2 nyilatkozata).
- [19] A másodfokú bíróság e nyilatkozatra tekintettel a kár összegének meghatározásakor abból indult ki, hogy a felperes – tájékoztatása esetén – erre az összegre emelte volna fel a biztosítási értéket a Generali Biztosítóval kötött szerződésében. Ez a biztosítási összeg a biztosító által meghatározott és figyelembe vett 14.521.000.000 forinthez képest 68,5%, tehát az alulbiztosítás ebben az esetben ilyen mértékű lett volna.
- [20] A Generali Biztosító Zrt. 9.951.320.000 forint biztosítási összeg esetében a 74.147.329 forint helyreállítási költség 68,5%-át, 50.790.920 forintot teljesített volna. A felperes sem vitatta, amennyiben a biztosítási összeget megemelte volna, a fizetendő biztosítási díj magasabb összegű lett volna. Ennek összege arányban áll a biztosítási összeggel, a felperes által be nem fizetett biztosítási díj kiszámítható a Generali Biztosító Zrt. által szolgáltatott adatok (18.G.20.301/2023/20. számú irat) alapján.
- [21] Amennyiben tehát a felperes a biztosítási összeget 9.951.320.000 forintra felemelte volna 18.566.773 forinttal (a 27.104.705 forint megtakarítás 68,5%-a) több biztosítási díjat kellett volna fizetnie, ez a megtakarított összeg.
- [22] Az alperes által megtérítendő kár kiszámítása a következő: az 50.790.920 forint biztosítási szolgáltatás összegéből le kell vonni a 14.772.051 forint kifizetett összeget és 18.566.773 forint megtakarított biztosítási díjat, a kár összeg így 17.452.096 forint.
- [23] A másodfokú bíróság a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest 17.452.096 forint és ennek a keresetben megjelölt, a késedelembe esés időpontjától a kifizetés napjáig járó a Ptk. 6:155. § szerinti kamata megfizetésére kötelezte. A késedelmi kamat mértékét azért e jogszabályi rendelkezésre figyelemmel állapította meg, mert a peres felek – két vállalkozás – közötti szerződés alapján köteles az alperes a szerződésszegéssel okozati összefüggésben felmerült kár fizetésére.
- [24] A felperes eredeti keresete pertárgyértéke 76.016.691 forint, ehhez képest csekély mértékben lett pernyertes, az elsőfokú eljárásban 23%-ban, a másodfokú eljárásban a kereset módosításra tekintettel 35%-ban. A Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányában számította ki a feleknek a perköltséget, figyelemmel a felszámított

perköltségre. A felperes a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a csatolt megbízási szerződés alapján kérte, míg az alperes az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdés alapján – pertárgyérték figyelembevételével – az őt képviselő ügyvéd munkadíjának megállapítását.

- [25] A jogalkotó a perköltséget általában a jogszabályban a pertárgyértéktől tette függővé, mert a magasabb pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséget jelent, és ennek kifejezésre kell jutnia az ügyvédi munkadíj összegében is. A magas pertárgyértékű perekben azonban csak a pertárgyérték alapján, egyéb körülmények mérlegelése nélkül számítva olyan összegű munkadíjak alakulhatnak ki, amelyek szükségszerűen nem állnak arányban a végzett ügyvédi munkával.
- [26] A felperes a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződésben az első- és másodfokú eljárásra 200.000 forint + Áfa munkadíjat és 15% + Áfa sikerdíjat kötött ki. A másodfokú bíróság a sikerdíj mértékét eltúlzottnak találta és az IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel az eljárás során kifejtett munkára, a tárgyaláson való jelenlétre – azzal arányosan a felére mérsékelte, mert ez az összeg áll arányban a végzett ügyvédi munkával. A felperesnek jár 345.000 forint elsőfokú, 575.000 forint másodfokú eljárási illeték, továbbá 1.736.752 forint ügyvédi munkadíj, az alperesnek jár összesen 3.212.068 forint első – és másodfokú ügyvédi munkadíj. A másodfokú bíróság ezek összegzéseként a felperes által fizetendő perköltséget leszállította és a különbözetet, 555.316 forint első- és másodfokú perköltséget köteles a felperes az alperesnek megfizetni.

Pécs, 2024. szeptember 19.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró